

Rijksoverheid

ZO! Ga je om met de antimisbruikbepaling

Wet open overheid (Woo), artikel 4.6

maart 2026

Wij doen
ons werk **ZO**
Zorgvuldig
& Open

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding voor deze handreiking	3
1.2. Goede samenwerking is het uitgangspunt	3
1.3. Scope van deze handreiking	4
1.4. Leeswijzer en begripsbepaling	4
2. Wanneer is er sprake van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Woo?	5
2.1. Inleiding	5
2.2. Wettelijk kader	5
2.2.1 Kennelijk een ander doel	5
2.2.2 Evident geen bestuurlijke aangelegenheid	9
2.2.3 Termijn: binnen twee weken of onverwijld	9
2.2.4 Inzetten van het burgerlijk recht	10
3. Bouwstenen voor een goede toepassing van de antimisbruikbepaling	11
3.1. Inleiding	11
3.2. Algemeen kader	11
3.3. Tot slot: interne follow-up en monitoring	14

1. Inleiding

1.1. Aanleiding voor deze handreiking

De Wet open overheid (Woo) waarborgt het recht op toegang tot overheidsinformatie door openbaarmaking daarvan voor iedereen, bijvoorbeeld voor het doen van onderzoek, het controleren van het bestuur, om je recht te halen of uit interesse in wat de overheid doet. Het recht om met een Woo-verzoek te vragen om openbaarmaking van specifieke overheidsinformatie is daarbinnen een groot goed en een belangrijke waarborg binnen onze democratische rechtsstaat. Verzoekers hoeven bij hun verzoek daarom geen belang te stellen.

Het is vanzelfsprekend onwenselijk dat dit belangrijke recht uit de Woo wordt misbruikt. Misbruik van het recht om een

Woo-verzoek te doen leidt tot onnodige inzet van (veel) tijd en capaciteit bij overheidsorganisaties. Dat gaat niet alleen ten koste van de doorloop van andere verzoeken, maar betekent ook verspilling van publieke middelen. Misbruik van de Woo ondermijnt daarmee het goed functioneren van en het vertrouwen in het openbaarheidsstelsel in Nederland. Daarom is in de Woo in artikel 4.6 de antimisbruikbepaling geïntroduceerd. Op deze manier heeft de overheid een concreet middel om verzoeken die een ander doel dienen dan het verkrijgen van publieke informatie, niet in behandeling te nemen.

Uit de [Woo-invoeringstoets](#) blijkt dat bestuursorganen het lastig vinden om te bepalen wanneer zij de antimisbruikbepaling wel en niet kunnen invoeren. Daarom is in de [kabinetsreactie op de invoeringstoets](#) aangekondigd dat wordt gekeken naar maatregelen om misbruik of oneigenlijk gebruik van de Woo tegen te gaan. Met een werkgroep van vertegenwoordigers uit verschillende overheidsorganisaties is vervolgens geïnterviewd aan welke maatregelen behoefte bestaat. Daaruit is deze handreiking voortgekomen. Met deze handreiking wil het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) bestuursorganen handvatten bieden bij de toepassing van de antimisbruikbepaling. Op basis van de ervaringen die ermee worden opgedaan en ontwikkelingen in de jurisprudentie wordt de handreiking waar nodig doorontwikkeld en uitgebreid.

1.2. Goede samenwerking is het uitgangspunt

Een goede samenwerking tussen bestuursorganen en verzoekers is altijd het uitgangspunt bij de behandeling van Woo-verzoeken. Het is van belang dat deze samenwerking wederkerig is. De overheid moet behulpzaam zijn en de

wet en gemaakte afspraken nakomen, en tegelijkertijd mag van de verzoeker worden verwacht dat hij of zij zich redelijk en constructief opstelt. Dit betekent bijvoorbeeld dat een verzoeker die een omvangrijk verzoek doet, bereid is in gesprek te gaan met het bestuursorgaan om samen tot afspraken te komen over de afhandeling van het verzoek, bijvoorbeeld over de afhandeltermijn en de prioritering bij de openbaarmaking van de gevraagde informatie.

De behandeling van Woo-verzoeken kent veel variaties. Elk verzoek is anders en ook de wijze van contact verschilt van geval tot geval. Voor Woo-behandelaars is het van belang om voortdurend rekening te houden met de informatieachterstand van de verzoeker: verzoekers weten immers niet over welke informatie het bestuursorgaan beschikt. Daarom is het van belang dat Woo-behandelaars de verzoeker behulpzaam zijn en tot op zekere hoogte begrip hebben voor een gebrek aan vertrouwen van de verzoeker in de overheid, bijvoorbeeld omdat eerder contact met de overheid niet naar behoren is verlopen. Om die reden moet terughoudend worden omgegaan met het toepassen van de antimisbruikbepaling van artikel 4.6 van de Woo.

Dit betekent echter niet dat de overheid gehouden is alles te accepteren. In uitzonderlijke gevallen en onwenselijke situaties waarin sprake is van misbruik van de Woo, kan het bestuursorgaan, met een goede onderbouwing, een beroep doen op de antimisbruikbepaling. Deze bepaling kent echter ook grenzen. Deze handreiking wil duidelijkheid bieden over die specifieke situaties en handvatten geven voor de toepassing van deze bepaling.

1.3. Scope van deze handreiking

Deze handreiking is bedoeld om bestuursorganen handvatten te bieden bij het toepassen van de antimisbruikbepaling van de Woo. Zij helpt enerzijds bij het bepalen of de toepassing van de antimisbruikbepaling passend is en anderzijds bij het duiden van indicaties die relevant kunnen zijn bij het vaststellen van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Woo. Deze handreiking is uitdrukkelijk niet bedoeld om uitputtend en exact vast te leggen wanneer een beroep kan worden gedaan op de antimisbruikbepaling. De afweging om al dan niet misbruik aan te nemen is en blijft de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan zelf en is altijd afhankelijk van de concrete context. Daarom blijft het altijd van belang dat het bestuursorgaan een zorgvuldige afweging maakt over de wijze waarop (proportioneel) wordt gehandeld als het contact met verzoekers niet goed verloopt. Daarbij moeten alle relevante omstandigheden worden meegewogen en moet de toepassing van de antimisbruikbepaling, gelet op die omstandigheden, redelijk zijn. Ga bij vermoedens van misbruik daarom ook vooral met collega's in gesprek en gebruik deze handreiking daarbij als hulpmiddel.

Het is van belang dat bestuursorganen altijd een zorgvuldige en proportionele afweging maken als het contact met een verzoeker niet goed verloopt. Dit betekent dat alle relevante omstandigheden moeten worden meegewogen. Een Woo-verzoek kan inhoudelijk aanleiding geven tot het vermoeden van misbruik door de verzoeker, maar ook andere feiten, omstandigheden of gedragingen kunnen daarop wijzen. Ook bij een vergunningentraject, klacht of vraag kan het voorkomen dat het contact niet goed verloopt en het bestuursorgaan wil ingrijpen. Deze handreiking gaat over wat een bestuursorgaan binnen de Woo kan doen om in te grijpen. Daarom moet bij het gebruik van deze handreiking ook altijd sprake zijn van een Woo-verzoek in de zin van

artikel 4.1 van de Woo (of de bijzondere verstrekkingen aan enkel de verzoeker uit hoofdstuk 5 van de Woo). Als daarvan geen sprake is, zijn er andere mogelijkheden voor bestuursorganen om de regie over het contact terug te pakken. In de paragraaf 'Pas op de plaats' lees je daar meer over.

Het recht is voortdurend in ontwikkeling. Deze handreiking is gebaseerd op het huidige wettelijk kader, bestaande jurisprudentie en praktijkvoorbeelden, maar is niet bedoeld als uitputtend overzicht. Op grond van nieuwe jurisprudentie en inzichten kan de handreiking op een later moment worden geactualiseerd of uitgebreid. Neem contact op met juridische collega's om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen in de jurisprudentie rondom de antimisbruikbepaling.

1.4. Leeswijzer en begripsbepaling

De handreiking bestaat uit twee delen. Het eerste deel geeft een overzicht van relevante aanknopingspunten uit de wet en de jurisprudentie voor het bepalen of sprake is van misbruik. Het tweede deel bevat aandachtspunten voor het bestuursorgaan bij het omgaan met (vermoedelijk) misbruik van de Woo en bouwstenen die organisaties kunnen helpen bij het al dan niet toepassen van de antimisbruikbepaling.

De begrippen 'misbruik' en 'oneigenlijk gebruik' van de Woo zijn in deze handreiking in beide gericht op de invulling van de antimisbruikbepaling van de Woo:

- **Misbruik** wordt beschouwd als het opzettelijk niet voldoen aan de wettelijke vereisten van de Woo.
- Bij **oneigenlijk gebruik** van de Woo wordt eveneens niet voldaan aan de wettelijke vereisten van de Woo, maar is geen of niet duidelijk sprake van opzet.

Als een bestuursorgaan de antimisbruikbepaling toepast, is deze beslissing niet uitsluitend gebaseerd op (aangenomen)

kwade trouw van verzoekers. Kwade trouw *kan* zeker aanwezig zijn en ertoe leiden dat een verzoek buiten behandeling wordt gesteld op grond van de antimisbruikbepaling, maar dit is geen absolute vereiste om te voldoen aan de wettelijke criteria van artikel 4.6 van de Woo.

2.

Wanneer is er sprake van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Woo?

2.1. Inleiding

Dit deel van de handreiking gaat in op het wettelijk kader en op aanknopingspunten uit de jurisprudentie voor misbruik van de Woo. Zoals in de inleiding is aangegeven, moet naar zijn aard terughoudend worden omgegaan met het toepassen van de antimisbruikbepaling. Daarbij is het altijd belangrijk om oog te houden voor de proportionaliteit bij het toepassen van de antimisbruikbepaling. Dit betekent dat een bestuursorgaan niet met een te zware maatregel mag reageren op een klein probleem. Om diezelfde reden eist de rechter dat er zwaarwichtige gronden zijn voor het aannemen van misbruik van het recht op informatie en

dat de toepassing van de antimisbruikbepaling goed wordt onderbouwd. Ook de wederkerigheid in het contact tussen verzoekers en bestuursorganen speelt een rol. Van beide partijen mag iets worden verwacht.

Het toepassen van de Woo (en de antimisbruikbepaling) is mensenwerk. Daarom is het belangrijk om bij het (overwegen van) toepassen van de antimisbruikbepaling – naast het wettelijk kader, de aanknopingspunten uit de jurisprudentie en deze handreiking – steeds te blijven beoordelen wat in het individuele geval redelijkerwijs verwacht mag worden van zowel de verzoeker als het bestuursorgaan.

2.2. Wettelijk kader

De antimisbruikbepaling in artikel 4.6 van de Woo luidt als volgt:

‘Indien de verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie of indien het verzoek evident geen bestuurlijke aangelegenheid betreft, kan het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek, dan wel onverwijld nadat is gebleken dat de verzoeker kennelijk een ander doel heeft dan het verkrijgen van publieke informatie, besluiten het verzoek niet te behandelen.’

Van misbruik van de Woo kan volgens dit artikel dus sprake zijn in één of beide van onderstaande gevallen:

1. De verzoeker heeft kennelijk een ander doel dan het verkrijgen van publieke informatie
2. Het Woo-verzoek gaat evident niet over een bestuurlijke aangelegenheid.

Artikel 4.6 is een ‘kan’-bepaling. Dit betekent dat een bestuursorgaan van deze bevoegdheid gebruik kan maken, maar dat niet hoeft. Het is aan het bestuursorgaan om, aan de hand van de feitelijke situatie en omstandigheden in het dossier, een weloverwogen en goed onderbouwde afweging te maken over het al dan niet toepassen van de antimisbruikbepaling.

2.2.1 Kennelijk een ander doel

Op grond van artikel 4.1, lid 3 van de Woo hoeven verzoekers bij het indienen van hun Woo-verzoek geen belang te stellen. Met deze bepaling wordt het recht op informatie gewaarborgd. Er is geen persoonlijke betrokkenheid of (eigen)belang bij de informatie over een bestuurlijke aangelegenheid vereist. Het bestuursorgaan mag wel vragen naar het doel van het verzoek en de achtergrond waartegen het is ingediend. Indien dit niet duidelijk uit het verzoek blijkt, is het in de meeste gevallen zinvol om de verzoeker hiernaar te vragen. Het ophelderen van dit doel kan er immers voor zorgen dat de informatiebehoefte duidelijker wordt, zodat het verzoek beter kan worden afgehandeld. Ook kan dan duidelijk worden dat een andere wijze van informatieverstrekking beter past bij de informatiebehoefte van de verzoeker, bijvoorbeeld wanneer de vraag beter kan worden beantwoord door de afdeling die burgervragen behandelt of het klantcontactcentrum. Het Woo-verzoek kan dan worden omgezet in een informatieverzoek. Ook kan de verzoeker het verzoek intrekken als deze tevreden is met de beantwoording van de vraag op een andere wijze. Het buiten behandeling stellen van een verzoek wegens misbruik van de Woo ligt daarom niet direct in de rede, al is dat ook in een dergelijk geval niet op voorhand uitgesloten.¹

¹ ECLI:NL:RBROT:2025:1606

De verzoeker is niet verplicht het doel of de achtergrond van het verzoek te delen. Het niet delen van het doel is op zichzelf geen indicatie van misbruik. Als de verzoeker echter op de één of andere manier duidelijk maakt dat het doel niet is om overheidsinformatie te verkrijgen en openbaar te laten maken, dan is sprake van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Woo. In dat geval kan het 'kennelijk ander doel' worden onderbouwd.² Dit kan al bij binnenkomst van het verzoek duidelijk zijn, maar kan ook later aan het licht komen, bijvoorbeeld door uitlatingen in een gesprek of tijdens de hoorzitting in bezwaar. Het andere doel kan ook blijken uit de (combinatie van) gedragingen van de verzoeker. Wanneer duidelijk sprake is van een kennelijk ander doel dan het verkrijgen van publieke informatie, kan een verzoek buiten behandeling worden gesteld op grond van de antimisbruikbepaling. De volgende elementen kunnen, afzonderlijk of in samenhang, wijzen op misbruik van de Woo. Deze opsomming is niet uitputtend.

Aard van het verzoek³

- De verzoeker laat blijken dat hij of zij de organisatie bewust wil hinderen of ernstig wil belasten met veel of zeer omvangrijke verzoeken.

Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer een verzoeker veel verzoeken indient en daarnaast een inhoudelijk conflict heeft met het bestuursorgaan. Een min of meer overmatig beroep op faciliteiten van de overheid is op zichzelf nog geen misbruik.⁴ Wel kan het aantal keren dat een recht of bevoegdheid wordt aangewend, in combinatie met andere omstandigheden,

bijdragen aan de conclusie dat sprake is van misbruik van recht. Het indienen van veel of omvangrijke verzoeken kan bijdragen aan de conclusie dat sprake is van misbruik, wanneer Woo-verzoeken primair worden gebruikt voor een ander doel dan het verkrijgen van publieke informatie. In de praktijk gebeurt dit soms met behulp van door kunstmatige intelligentie (AI) gegenereerde verzoeken. Dit is op zichzelf niet per definitie een aanwijzing voor misbruik van de Woo, maar kan het vermoeden versterken dat de verzoeker de organisatie bewust wil frustreren.

- De verzoeker zet het verzoek in als pressiemiddel om zijn of haar zin of gelijk te krijgen.

Het is algemeen bekend dat een Woo-verzoek het bestuursorgaan werk oplevert. In sommige gevallen gebruiken verzoekers de Woo om hun zin of gelijk te krijgen in een inhoudelijk conflict. In een dergelijk geval kan samen met de verzoeker worden gekeken of wellicht op een andere wijze dan via een Woo-verzoek in de behoefte kan worden voorzien. Bijvoorbeeld door alsnog een vergunning te verlenen, een fout te erkennen of een medewerker te berispen.

- De verzoeker gebruikt de Woo om het openbaar bestuur te ondermijnen.

Hiervan is bijvoorbeeld sprake als informatie wordt opgevraagd ten behoeve van criminele activiteiten of bij chantage en bedreiging van ambtenaren, bestuurders of rechters. Dit blijkt vaak uit interne navraag naar de aangelegenheid en voorgeschiedenis.

- De verzoeker dient het verzoek uitsluitend in voor geldelijk gewin vanuit de procedure.

Hoewel de automatische bestuurlijke dwangsom op grond van de Algemene wet bestuursrecht bij de Woo is afgeschaft, bestaat nog de mogelijkheid van een rechterlijke dwangsom. Sommige verzoekers sturen daarop aan. Dit wordt soms meteen duidelijk, bijvoorbeeld wanneer de verzoeker direct hamert op termijnen of dreigt met een beroep bij niet tijdig beslissen. Er kan ook ander geldelijk gewin zijn voor de verzoeker of diens gemachtigde bij het voeren van Woo-procedures. Denk aan vergoeding van de proceskosten (in het bijzonder in het kader van rechtsbijstandverlening, waarbij een onderhandse regeling is getroffen) en de schadevergoeding wegens overschrijding van de redelijke termijn (waarvoor men niet in aanmerking komt wanneer misbruik is aangenomen⁵).

² ECLI:NL:RBLIM:2024:9516, ECLI:NL:RVS:2020:1994, ECLI:NL:RVS:2020:2163

³ ECLI:NL:RVS:2025:3447

⁴ ECLI:NL:RVS:2022:2403, ECLI:NL:RVS:2016:157

⁵ ECLI:NL:RVS:2023:4724

Uit de praktijk

In een zaak over een (destijds nog) Wob-verzoek dat was ingediend bij het ministerie van Justitie en Veiligheid, oordeelde de Raad van State dat er geen sprake was van misbruik.

De verzoeker heeft in het kader van zijn lopende claim verzocht om ‘alle correspondentie en data, zowel schriftelijk als digitaal, alsmede verslagen van telefoon-gesprekken van het ministerie van Justitie en Veiligheid, met de verzoeker, tot heden’ aan hem te verstrekken.

Dat hij de informatie al zelf heeft, is op zichzelf onvol-doende om te oordelen dat sprake is van misbruik. Wat voor dit oordeel zwaar weegt, is de handelwijze van de verzoeker in de loop van de procedure. Hij heeft tientallen brieven, e-mails en facturen gestuurd waarvan de inhoud en strekking in essentie voortdurend dezelfde waren. In grote aantallen en vaak kort na elkaar.

De minister heeft de verzoeker meermaals gevraagd te stoppen, maar de verzoeker is doorgegaan. Uit het verzoek zelf is overigens niet op te maken dat de essentie van het verzoek was gericht op het openbaar maken van alle informatie. Het verzoek heeft uitsluitend betrekking op zijn persoonlijke correspondentie in zijn eigen zaak. De verzoeker heeft aangegeven dat dit niet de essentie van zijn verzoek was, maar dat hij daartegen geen bezwaar had. De minister heeft verder onbestreden naar voren gebracht dat de verzoeker, naast het bena-deren van het ministerie zoals hiervoor omschreven,

ook andere organisaties op eenzelfde wijze heeft benaderd in verband met zijn claim.

De rechter oordeelt dat uit de feiten en omstandigheden blijkt dat het verzoek wordt gebruikt als drukmiddel om alsnog een schadevergoeding te krijgen. De wet is daarvoor niet bedoeld.⁶

Dreigen of onheus bejegenen⁷

Als een verzoeker medewerkers en/of het bestuursorgaan bedreigt of onheus bejegt, is dit onacceptabel. Het is belangrijk dat een organisatie dan grenzen stelt. Dit kan ook aanleiding zijn om een beroep te doen op de antimisbruik-bepaling. In dit kader is vaak sprake van een combinatie van meerdere gedragingen. Op zichzelf is zelfs een bedreiging of onheuse bejegening niet altijd voldoende om direct de antimisbruikbepaling toe te passen en het verzoek buiten behandeling te stellen. Uit de gedragingen moet daarom kunnen worden afgeleid dat de verzoeker het doel heeft om betrokken medewerkers te bedreigen of anderszins onheus te bejegenen. Dit heeft vanzelfsprekend gevolgen voor het functioneren van de organisatie. Enkele voorbeelden:

- Dreigen met het doen van aangifte in het verzoek zelf of tijdens de behandeling van het verzoek.
- Medewerkers van het bestuursorgaan of anderen persoonlijk benaderen of bedreigen.
- (Dreigen met) het publiceren van persoonsgegevens van medewerkers.
- Bij het indienen van het Woo-verzoek of later in het proces doelbewust informatie achterhouden die nodig is voor de behandeling van het verzoek.

- Woo-verzoeken indienen enkel om extra druk uit te oefenen op de organisatie of haar medewerkers.
- Zich laatdunkend uitlaten over medewerkers van het bestuursorgaan.
- (Verbaal) agressief gedrag.
- Woo-verzoeken hebben in het verleden telkens geleid tot nieuwe correspondentie of juridische stappen van de verzoeker. Daarmee creëert hij met zijn eigen handelen nieuwe bestuurlijke informatie, die hij vervolgens weer kan opvragen.

Uit de praktijk

De voorzieningenrechter van de rechtbank Oost-Brabant oordeelde in een zaak waarin een persoon een zeer groot aantal procedures aanhangig had gemaakt. In de procedure liet deze persoon zich als volgt uit over de rechtspraak:

“Van diverse rechters heb ik inmiddels privégegevens en het is als (burger)journalist mijn wettelijk recht en als burger mijn morele plicht om dergelijke corrupte rechters te ontmaskeren, zodat de Nederlandse bevolking weet hoe de rechtspraakworstjes gemaakt worden.”

“Nu zijn dit niet de briljantste dames bij uw Hof of überhaupt in de rechterlijke macht en ik heb met alle drie slechte ervaringen (en diverse succesvolle wrakingen). Wel wil ik dat u deze waanzin in de toekomst niet meer stopt. Anders zie ik mij genoodzaakt opnames van rechters te maken en te publiceren met hun privégegevens.”

⁶ ECLI:NL:RVS:2022:762

⁷ ECLI:NL:RVS:2024:4594, ECLI:NL:RBOBR:2025:5569

De voorzieningenrechter oordeelde onder meer dat deze persoon geen contact meer mocht opnemen met medewerkers van de rechtbank en uitsluitend nog met bijstand van een advocaat mocht procederen.⁸

Niet meewerken

Ook het niet meewerken aan de afhandeling van een verzoek kan een indicatie zijn van misbruik van de Woo. Ook hier gaat het meestal om een optelsom. Gedragingen kunnen afzonderlijk voldoende zijn, maar vormen meestal pas in combinatie met andere gedragingen een grond voor een beroep op de antimisbruikbepaling. Het bestuursorgaan moet daarom steeds, aan de hand van de omstandigheden van het geval, bepalen of sprake is van misbruik.

Indicaties voor niet meewerken kunnen zijn:

- De verzoeker geeft geen gehoor wanneer het bestuursorgaan probeert contact te leggen om afspraken te maken over een goede afhandeling.
- De verzoeker komt gemaakte afspraken niet na.⁹

Denk bijvoorbeeld aan het niet verschijnen op afspraken of het niet nakomen van reactietermijnen.

- De verzoeker negeert een waarschuwing over zijn of haar gedrag.

Het bestuursorgaan kan er in een eerder stadium voor kiezen de verzoeker te laten weten dat zijn of haar gedrag problematisch is, met het verzoek om

hiermee te stoppen. Dit wordt ook wel een ‘stopbrief’ genoemd. Als deze waarschuwing wordt genegeerd en de verzoeker doorgaat met het gedrag, kunnen daaraan consequenties worden verbonden. Bijvoorbeeld door bij een volgend Woo-verzoek de antimisbruikbepaling toe te passen.

Het is lastig om precies vast te stellen wanneer sprake is van ‘onvoldoende meewerken’. Sommige verzoekers doen bewust het minimale, waardoor het lijkt alsof zij meewerken, terwijl de afhandeling van het Woo-verzoek in feite niet vooruitkomt. De vraag is wat in dat geval precies van de verzoeker mag worden verwacht en waarom het handelen van de verzoeker onvoldoende is. Het bestuursorgaan doet er daarom goed aan dit eerst zelf in beeld te brengen. Vervolgens moet hierover helder worden gecommuniceerd richting de verzoeker en moet inzichtelijk worden gemaakt waarom in het specifieke geval onvoldoende is meegewerkt en hoe dit, in samenhang met andere gedragingen en omstandigheden, leidt tot het aannemen van misbruik.

Uit de praktijk

Verzoeker heeft in Albrandswaard 538 en in Ridderkerk 237 Woo-verzoeken ingediend, over dezelfde dan wel soortgelijke onderwerpen. De aanleiding is onvrede van de verzoeker over de wijze waarop zijn uitkering is behandeld. Uit de werkwijze van de verzoeker kan worden afgeleid dat hij de afhandeling bemoeilijkt door te verwijzen naar afzonderlijke codes in plaats van naar het onderwerp, door ruime en niet-limitatieve verzoeken in te dienen en door daarover procedures te voeren.

Ook dient hij vergelijkbare verzoeken in bij verschillende bestuursorganen. Het is niet duidelijk wat de reden is voor het indienen van deze verzoeken.

De rechtbank heeft vastgesteld dat de verzoeker, ook wanneer hij daartoe is opgeroepen, niet ter zitting verschijnt en evenmin reageert op verzoeken om gebruik te maken van mediation of om anderszins in gesprek te gaan met het college. Een gesprek over de achterliggende reden van zijn vele verzoeken is daarom niet mogelijk. De verzoeker is niet ter zitting verschenen en heeft zijn motivatie ook niet uiteengezet in de processtukken. Deze proceshouding kan bij de beoordeling van de vraag of sprake is van misbruik van recht in het nadeel van de verzoeker meewegen.¹⁰

Let op: is het verzoek te algemeen geformuleerd en wil de verzoeker niet meewerken aan nadere precisering? Dan kan het verzoek buiten behandeling worden gesteld op grond van artikel 4.1, lid 6 van de Woo en ligt een beroep op de antimisbruikbepaling niet in de rede.

Tweeledig doel

Het komt in de praktijk voor dat een verzoeker bij een verzoek om informatie meerdere doelen tegelijk presenteert.¹¹ Het Woo-verzoek is dan niet altijd het doel op zichzelf, maar één van de doelen. In een dergelijk geval is niet altijd eenvoudig vast te stellen of sprake is van een kennelijk ander doel. Voor Woo-behandelaars is het dan van belang

⁸ ECLI:NL:RBOBR:2025:5569

⁹ ECLI:NL:RVS:2022:762, ECLI:NL:RBNNE:2025:187

¹⁰ ECLI:NL:RVS:2018:2291

¹¹ ECLI:NL:RVS:2015:3118, ECLI:NL:RVS:2016:2640.

om in het achterhoofd te houden dat het voor een verzoeker soms onduidelijk is hoe de overheid werkt. Daardoor kan het moeilijk zijn om een heldere informatievraag te formuleren. Ondersteun de verzoeker daarom behulpzaam bij het helder formuleren van de informatievraag en ga in een vroeg stadium met de verzoeker in overleg. Dit voorkomt dat je een oprechte informatievraag onterecht als misbruik bestempelt.

Het kan zijn dat ook na overleg met de verzoeker onduidelijk blijft wat het doel precies is. Het uitgangspunt van de Woo is het recht op informatie. Daarom moet een afweging worden gemaakt: in hoeverre wijkt het primaire doel van de verzoeker hiervan af? Soms kan het verkrijgen van informatie nodig zijn om een achterliggend doel te bereiken, maar soms staat dat doel daar ver vanaf. Het beoogde primaire doel hoeft niet altijd overeen te komen met wat de verzoeker zegt, maar kan ook blijken uit het contact met de verzoeker.

Uit de praktijk

De verzoeker heeft op 14 september 2018, naar aanleiding van een verkeersboete van 2 april 2015 wegens het parkeren op een invalideparkeerplaats, het College verzocht om openbaarmaking van documenten die betrekking hebben op die verkeersboete. Het gaat daarbij om processen-verbaal en verkeersbesluiten.

De verzoeker laat blijken dat het kennelijke doel van het verkrijgen van de gevraagde informatie is om de verkeersboete aan te vechten. Het doel is daarmee niet het openbaar worden van de betreffende informatie voor een ieder. Dit blijkt onder meer uit het feit dat het

verzoek op openbaarmaking 3,5 jaar na het opleggen van de verkeersboete is ingediend. Daarnaast staat tegen een verkeersboete beroep open, waarmee de betrokkene over de relevante informatie kan beschikken. Tot slot laat het gedrag van de verzoeker een patroon zien: de afdeling heeft eerdere verzoeken van deze verzoeker niet-ontvankelijk verklaard vanwege misbruik van recht. De verzoeker voert veelvuldig vergelijkbare procedures.

Hieruit blijkt dat de verzoeker de bevoegdheid om een verzoek tot openbaarmaking in te dienen evident heeft gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze bevoegdheid is gegeven. Dit is voldoende reden om het verzoek niet in behandeling te nemen op grond van de antimisbruikbepaling.¹²

2.2.2 Evident geen bestuurlijke aangelegenheid

Als een verzoek evident geen betrekking heeft op een bestuurlijke aangelegenheid, kan het op grond van de antimisbruikbepaling buiten behandeling worden genomen. De vraag gaat dan niet over het uitoefenen van een publieke taak door het bestuursorgaan. Dit blijkt vaak al uit het verzoek zelf, omdat de verzoeker op grond van de wet de aangelegenheid moet vermelden waarop het verzoek betrekking heeft. Voorbeelden hiervan zijn verzoeken over:

- Praktische zaken die niet de publieke taak van het bestuursorgaan betreffen.

Bijvoorbeeld een verzoek om documenten over de kleur van het meubilair in kantoorpanden van de overheid.¹³

- Privéaangelegenheden van medewerkers.

Zo is een openbaarmakingsverzoek op grond van de Wob afgewezen omdat de overeenkomst die werd opgevraagd geen betrekking had op het functioneren van de medewerker, maar op diens echtscheiding.¹⁴

Wanneer een verzoek om dergelijke redenen buiten behandeling wordt gelaten, kan het verstandig zijn om in de motivering van het besluit niet de term 'misbruik' te gebruiken. Dit kan bij goedbedoelende verzoekers zonder kwade bedoelingen hard overkomen. Leg in de motivering vooral uit waarom de aangelegenheid die de verzoeker noemt geen bestuurlijke aangelegenheid is in de zin van de Woo. In lid 4 van artikel 4.1 van de Woo is bepaald dat de verzoeker de aangelegenheid of het document waarop het verzoek betrekking heeft moet vermelden. Is niet voldaan aan deze wettelijke vereiste, dan kan het verzoek niet in behandeling worden genomen met de antimisbruikbepaling uit artikel 4.6 van de Woo als formele grondslag.

2.2.3 Termijn: binnen twee weken of onverwijld

De antimisbruikbepaling bepaalt dat het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek, of onverwijld nadat is gebleken dat de verzoeker een ander doel heeft

¹² ECLI:NL:RVS:2023:4724

¹³ Geconsolideerde artikelsgewijze toelichting op de Woo, p. 43

¹⁴ ECLI:NL:RVS:2018:112

dan het verkrijgen van publieke informatie, moet besluiten het verzoek niet in behandeling te nemen.¹⁵

In de praktijk betekent dit dat, zodra misbruik of oneigenlijk gebruik van de Woo duidelijk is, zo snel mogelijk moet worden besloten of het verzoek buiten behandeling wordt gesteld. Soms is er tijd nodig om te bepalen of sprake is van misbruik. Dat kan spanningen opleveren met de zorgvuldigheid en behulpzaamheid die een bestuursorgaan wil betrachten. Leg daarom goed vast wanneer het misbruik onmiskenbaar bleek en welke stappen daarna zijn gezet om het verzoek zo snel mogelijk buiten behandeling te stellen.

2.2.4 Inzetten van het burgerlijk recht

Soms kunnen ook rechtsmiddelen op grond van het burgerlijk recht worden ingezet bij misbruik van de mogelijkheid om Woo-verzoeken in te dienen. Bijvoorbeeld civiele ordemaatregelen, zoals het opleggen van een locatie- of contactverbod, of het aanspreken van de verzoeker op zijn of haar gedrag via een stopbrief. De burgerlijke rechter kan deze maatregelen toetsen en zo nodig aanvullende beperkingen opleggen. De burgerlijke rechter kan bijvoorbeeld een maximum stellen aan het aantal verzoeken binnen een bepaald tijdsbestek, of bepalen dat de verzoeker uitsluitend via een gemachtigde mag communiceren. Stem hierover af met gespecialiseerde juridische collega's om te beoordelen of het gebruik maken van deze mogelijkheden in het specifieke geval passend is.

¹⁵ ECLI:NL:RBLIM:2024:9516, ECLI:NL:RBDHA:2025:14665

Pas op de plaats

Deze handreiking is gericht op het toepassen van de antimisbruikbepaling. De hiervoor genoemde aanknopingspunten komen uit de wet en de jurisprudentie. Soms past echter een andere handelswijze beter bij de situatie dan het invoeren van de antimisbruikbepaling. Enkele andere handelsperspectieven en hulpmiddelen zijn:

Het verzoek is te algemeen geformuleerd

Vaak bevat een Woo-verzoek een brede informatievraag die in potentie veel capaciteit vraagt om af te handelen. Het verzoek is dan soms te algemeen geformuleerd om in behandeling te kunnen nemen. Dit is in principe geen misbruik van de Woo. Het bestuursorgaan moet de verzoeker behulpzaam zijn (art. 4.1, lid 5 van de Woo). Wees je er als Woo-behandelaar ook van bewust dat de verzoeker een informatieachterstand heeft. Vraag de verzoeker in een dergelijk geval het verzoek te preciseren om het onderwerp af te bakenen en bied daarbij ondersteuning. Waarin is de verzoeker precies geïnteresseerd? In specifieke documenten of documenten uit een bepaalde periode? Als de verzoeker niet meewerkt aan de precisering, kan het verzoek buiten behandeling worden gesteld op grond van artikel 4.1, lid 6 van de Woo.

De informatiebehoefte van verzoeker is onduidelijk

Mogelijk kom je meer te weten over het doel van de verzoeker door bijvoorbeeld een contactmoment te organiseren (schriftelijk, telefonisch of fysiek) om samen de informatiebehoefte te verkennen en te vragen naar het doel of de achtergrond van het verzoek. Zo kun je samen met de verzoeker onderzoeken hoe het verzoek het beste kan worden behandeld, rekening houdend met de informatiebehoefte. Het contact met de verzoeker

is niet primair bedoeld om misbruik aan te tonen of op te sporen, maar helpt wel bij het inschatten van de aard van het verzoek. De verzoeker goed helpen staat altijd voorop, ook als eerder contact niet goed is verlopen.

Andere hulpbronnen

Heb je hulp nodig bij het contact met de verzoeker? Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI) heeft de [Samenwerkwijzer](#) ontwikkeld waarin de wederkerigheid in het contact tussen verzoekers en bestuursorganen centraal staat. De Samenwerkwijzer geeft praktische handvatten en richting voor het initiëren en onderhouden van behulpzaam en goed contact met verzoekers. Ook gaat de Samenwerkwijzer in op diverse lastige situaties waarin contact en overleg met de verzoeker wel nodig is maar deze hieraan niet wil meewerken. Bijvoorbeeld door overleg over onduidelijke of omvangrijke verzoeken te weigeren of door zich agressief te gedragen. Het is aan te raden om deze werkwijzer altijd te gebruiken bij contact met verzoekers, ongeacht een misbruikvermoeden. Een ander goed hulpmiddel, onder meer bij aanhoudend of grensoverschrijdend klaaggedrag, is de folder [Zorgvuldig begrenzen](#) van de Nationale Ombudsman.

Is er na de verschillende stappen in het proces van contact met de verzoeker nog steeds een misbruikvermoeden? Vaak hebben organisaties een escalatieladder, waarin staat welke situaties en indicaties kunnen leiden tot welke vervolgstap. Stuur aan op de ontwikkeling van zo'n escalatieladder als deze er nog niet is. Meer informatie over agressie in de publieke dienstverlening is te vinden in het protocol [Stop Agressie Samen](#).

3.

Bouwstenen voor een goede toepassing van de antimisbruikbepaling

3.1. Inleiding

Het uitgangspunt bij de behandeling van Woo-verzoeken is een goede samenwerking tussen bestuursorganen en verzoekers. Soms verloopt die samenwerking niet goed en zijn er aanwijzingen die duiden op misbruik van de Woo. In die gevallen moet het bestuursorgaan zorgvuldig afwegen hoe te handelen. Dit hoofdstuk biedt daarvoor bouwstenen die structuur geven bij een vermoeden van misbruik of oneigenlijk gebruik. Elke bouwsteen wijst op aandachtspunten die van belang zijn bij het beoordelen van het verzoek, het contact met de verzoeker, het vastleggen van overwegingen en – indien nodig – het nemen van een besluit. Zo ondersteunen de bouwstenen het maken van goed gemotiveerde keuzes en het beperken van risico's voor

zowel het bestuursorgaan als de verzoeker. Ze helpen om systematisch te analyseren, te onderbouwen, af te wegen en te documenteren.

De bouwstenen hebben geen vaste volgorde en zijn niet altijd allemaal nodig om de antimisbruikbepaling te kunnen toepassen.

3.2. Algemeen kader

Naast de bouwstenen zijn er aandachtspunten die gedurende het hele proces relevant zijn voor de manier waarop de organisatie omgaat met vermoedens van misbruik of oneigenlijk gebruik:

- **Wees zorgvuldig en feitelijk**
Vermoedens van misbruik vragen om een neutrale houding en een onderbouwde aanpak. Vermijd aannames en werk met feiten. Objectiveer en concretiseer.
- **Houd je dossier goed bij**
Werk vanaf binnenkomst van het Woo-verzoek voortdurend aan een goede dossiervorming. Leg contactmomenten, reacties en afwegingen schriftelijk vast en koppel ze waar nodig terug aan de verzoeker. Dit vergroot de transparantie en is van belang voor eventuele bezwaar- of beroepsprocedures.
- **Zorg voor juridische onderbouwing**
Baseer je oordeel op concrete gedragingen in het individuele geval en verwijs waar nodig naar relevante jurisprudentie (met name bij de beslissing op bezwaar).
- **Betrek anderen bij je afweging**
Handel niet alleen: stem af met je leidinggevende, juridische collega's, de Woo-coördinator en de Woo-contactpersoon. Zorg dat de organisatie achter de gekozen aanpak staat. Sommige organisaties hebben medewerkers die zich bezighouden met contactintensieve burgers. Betrek die bij je afweging.

- **Wees consistent en betrouwbaar**
Kom de gemaakte afspraken met verzoekers na. Dit draagt bij aan een betrouwbare overheid. Dit voorkomt ook dat de organisatie op een later moment op dit punt een verwijt kan worden gemaakt.
- **Houd oog voor medewerkers**
Erken dat deze situaties impact kunnen hebben op betrokken collega's. Bespreek signalen intern en bied waar nodig ondersteuning. Zorg ervoor dat medewerkers niet tegen elkaar worden uitgespeeld; het is de organisatie die handelt, niet het individu.
- **Blijf reflecteren op de eigen rol**
Zijn de juiste en redelijke stappen gezet om de afhandeling in goede banen te leiden? Is geluisterd naar de verzoeker?

Bouwsteen 1: Verzamelen van de onderbouwing

Een goede onderbouwing helpt bij het maken van een zorgvuldige afweging, het gesprek met de verzoeker en, zo nodig, een besluit op grond van de antimisbruikbepaling. Benut bijvoorbeeld de aanknopingspunten uit hoofdstuk 2 om te bepalen of het verzoek binnen de reikwijdte van de antimisbruikbepaling valt.

Onderzoek en documenteer alle feiten die het vermoeden van misbruik of oneigenlijk gebruik ondersteunen. Houd de toon van de onderbouwing objectief en feitelijk. Objectiveer en concretiseer alle relevante omstandigheden van het specifieke geval. De beoordeling dat sprake is van misbruik van de Woo is vaak een optelsom van verschillende omstandigheden en gedragingen van de verzoeker en daarmee sterk afhankelijk van de context. Breng het geheel van omstandigheden in beeld.

Maak binnen je organisatie afspraken over hoe informatie over mogelijk misbruik van de Woo wordt verzameld en bewaard. Neem bij deze afspraken de geldende privacyregels en bewaartermijnen in acht.

Voor het verzamelen van de onderbouwing kun je onder meer letten op:

- De context en de achterliggende casuïstiek van dit specifieke geval. Wat was de voorgeschiedenis? Hoe past het doen van Woo-verzoeken binnen andere

gedragingen van de verzoeker? Denk bijvoorbeeld aan actie-reactie, veranderingen in persoonlijke omstandigheden of een nieuw oploeiend conflict.

- Eerdere Woo-verzoeken van dezelfde persoon met opvallende overeenkomsten of juist verschillen: denk aan grote aantallen verzoeken, herhaling van vergelijkbare of reeds beantwoorde verzoeken, verzoeken naar opvallend uiteenlopende aangelegenheden die geen direct verband houden met de verzoeker of verzoeken die zo omvangrijk zijn dat ze naar hun aard de uitvoering verstoren. Kijk hierbij ook naar eventuele eerdere procedures bij de rechter en klachten of bezwaren van de verzoeker.
- Communicatie met de verzoeker: e-mails of andere berichten waaruit beoogde doelen blijken of kunnen worden afgeleid die niets met openbaarheid te maken hebben. Denk bijvoorbeeld aan druk uitoefenen, geldelijk gewin of verwarring zaaien.
- Gedragspatronen: bijvoorbeeld verzoeken die kort na elkaar worden ingediend, onredelijk veel inspanning vergen of worden gecombineerd met direct bezwaar of beroep zonder overleg of afstemming. Een ander voorbeeld is het vrijwel direct benutten van alle rechtsmiddelen zodra die openstaan, bijvoorbeeld het sturen van een ingebrekestelling, het instellen van een beroep wegens niet tijdig beslissen, het wraken van de rechter, het instellen van verzet of het verzoeken om proceskos-

tenvergoeding of schadevergoeding. Ook kan worden gedacht aan het vragen om een bestuurlijke dwangsom, terwijl die regeling bij de Woo al geruime tijd niet meer geldt.

- Een gesprek met de verzoeker: dit biedt vaak inzicht in de motivatie, geeft ruimte voor wederzijds begrip en kan leiden tot praktische oplossingen die de behandeling ten goede komen. Als het bestuursorgaan van oordeel is dat de verzoeker onvoldoende meewerkt, moet dit gebaseerd zijn op concrete feiten en omstandigheden.

Het kan voorkomen dat een verzoek in beginsel voldoet aan de vereisten voor toepassing van de antimisbruikbepaling en dus niet in behandeling genomen hoeft te worden genomen, maar dat om redenen van efficiëntie of andere overwegingen wordt gekozen het verzoek toch af te handelen. Het is aan het bestuursorgaan om deze afweging te maken. Dit betekent niet dat een later verzoek niet opnieuw aan de antimisbruikbepaling kan worden getoetst, als daarvoor aanknopingspunten bestaan.

Bouwsteen 2: Toetsen van misbruikvermoeden

Bespreek een vermoeden van misbruik met collega's die kunnen ondersteunen in het vervolproces. Hiermee creëer je draagvlak voor een mogelijk besluit op grond van de antimisbruikbepaling en kun je tijdig valkuilen signaleren in je documentatie of argumentatie. Je zorgt er zo ook voor dat het een besluit is van de organisatie, niet van jou als individu.

Je kunt denken aan de volgende personen:

- Woo-coördinator en/of Woo-team.
- Interne of externe (Woo-)jurist.
- Woo-contactpersoon: is de verzoeker eerder in beeld geweest?
- Beleidscollega's (bijvoorbeeld bij vermoeden van persoonlijk conflict of rancune).
- Privacyjurist of klachtencoördinator: is de verzoeker ook bij hen in beeld?
- Manager of leidinggevende.

Het is onder bepaalde voorwaarden toegestaan om met andere bestuursorganen informatie te delen over verzoekers en verzoeken, om te kunnen bepalen of er sprake is van misbruik van de Woo. Het noemen van een naam van een verzoeker dient in zo'n geval de goede uitvoering van de Woo te verzekeren en misbruik van de wet te voorkomen. Dat doel is in overeenstemming met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG, art. 6, lid 1 onder e). Het is de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan om ervoor te zorgen dat niet meer informatie wordt gedeeld dan noodzakelijk is om een oordeel te vormen over misbruik. Het doel moet in verhouding staan tot de inbreuk op de privacy en mag niet met minder ingrijpende maatregelen kunnen worden bereikt.

Bouwsteen 3: Juridisch onderbouwen

Als je met alle relevante betrokkenen binnen je organisatie hebt vastgesteld dat je een besluit wilt nemen op grond van de antimisbruikbepaling, moet je dit volledig onderbouwen met de feiten en omstandigheden die tot dit besluit hebben geleid. De motivering van het besluit is essentieel, zeker wanneer dit gebeurt in de beslissing op bezwaar.

- Wees transparant in de onderbouwing van het besluit: leg concreet en duidelijk uit welke feiten en omstandigheden hebben geleid tot het oproepen van de antimisbruikbepaling.
- Onderbouw zoveel mogelijk objectief, concreet en juridisch, en verwijst naar relevante wetsartikelen en rechtspraak (in elk geval bij bezwaar).
- Leg uit hoe het gedragspatroon is vastgesteld en wat de impact is. Noem daarbij de data.
- Zorg voor goede dossiervorming en traceerbaarheid van keuzes. Ook in een later stadium moet gereconstrueerd kunnen worden wat en waarom is gebeurd, bijvoorbeeld wanneer je na maanden of jaren bij de rechter staat.
- Neem het besluit binnen twee weken na ontvangst van het Woo-verzoek of zo snel mogelijk na vaststelling van misbruik of oneigenlijk gebruik. Gebeurt het later dan twee weken na ontvangst? Maak dan duidelijk wanneer het misbruik is gebleken en waarom het besluit niet eerder kon worden genomen.

Het Kenniscentrum voor beleid en regelgeving publiceert modelbesluiten. Ook voor het toepassen van de antimisbruikbepaling van de Woo bestaat een [modelbesluit](#) dat als hulpmiddel kan dienen bij het opstellen van een besluit. Het blijft echter altijd de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan om het besluit te nemen en dit goed te onderbouwen.

3.3. Tot slot: interne follow-up en monitoring

Als een verzoek buiten behandeling is gesteld vanwege misbruik van de Woo en dit in het besluit is meegedeeld aan de verzoeker (en/of een rechtsgang is beëindigd), is er een dossier over de verzoeker ontstaan.

Met dat besluit verliest de verzoeker niet het recht om een nieuwe Woo-verzoek in te dienen. Na een afwijzing vanwege misbruik van de Woo geldt in beginsel dat de verzoeker met een schone lei begint. Eerder procedeedgedrag van de verzoeker kan wel worden betrokken in de overweging of een nieuw verzoek openbaarmaking van informatie beoogt of dat wederom sprake is van misbruik op grond van artikel 4.6 van de Woo. Daarbij moet met name worden bezien in hoeverre het nieuwe verzoek past binnen het eerdere gedrag waarbij misbruik is aangenomen en of zich nieuwe relevante omstandigheden voordoen.

Bij een nieuw verzoek van dezelfde verzoeker is dus niet automatisch sprake van misbruik. Bij herhaling kan die kans groter zijn, zeker wanneer de rechter eerder heeft geoordeeld dat sprake was van misbruik. Het kan daarom voor de afhandeling van

meerdere verzoeken van één verzoeker nuttig zijn een aantal zaken te monitoren:

- Houd bij of en hoeveel nieuwe Woo-verzoeken van dezelfde verzoeker binnenkomen.
- Bouw een intern dossier op. Wees je hierbij bewust van de wettelijke kaders van de AVG en de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Wees terughoudend met het delen van gegevens die herleidbaar zijn tot de verzoeker, maar schuw niet om informatie in te winnen wanneer dat noodzakelijk is voor een goede uitvoering van de Woo.
- Ga in het kader van kennisdeling met collega's en andere overheden in gesprek over de inzet van de antimisbruikbepaling, bijvoorbeeld op het VNG-forum. Bespreek daarbij waar je in het afhandelingsproces tegenaan bent gelopen.

Colofon

Dit is een product van het Programma Open Overheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het product is opgesteld in samenwerking met een werkgroep met experts uit verschillende organisaties. Het Rijksprogramma voor Duurzaam Digitale Informatiehuishouding heeft het proces van de totstandkoming van de handreiking begeleid.

Tijdens de werkgroepbijeenkomsten is input opgehaald voor de handreiking en zijn de conceptproducten getoetst. De werkgroep over misbruik en oneigenlijk gebruik van de Woo bestond uit vertegenwoordigers van de ministeries van Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken, Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Economische Zaken, Klimaat en Groene Groei, Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, de Belastingdienst, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, provincie Fryslân, provincie Zuid-Holland, gemeente Leeuwarden, gemeente Maastricht, gemeente Den Haag en gemeente Echt-Susteren.

Een concept van dit product is daarnaast via een openbare consultatie op het KIA-platform getoetst bij burgers, maatschappelijke organisaties, wetenschap en koepels van medeoverheden.

Vragen of opmerkingen over dit product kunnen worden gestuurd naar: open-overheid@minbzk.nl